

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto	24 kron
za pol leta	12
za četrt leta	6
za en mesec	2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd., se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inzeratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Boj za pravico.

V sredo se je vršila pred tukajšajimi porotniki razprava proti Ivanu Škrku iz Sužaja, obtoženemu radi zločina umora.

Toliko obtoženec, kolikor tudi vse priče so bili slovenske narodnosti, ki sploh ne umejo drugega jezika razen slovenskega. Vseled tega so bili tudi vsi sodni zapisniki, v Sežani in v Trstu sestavljeni v tem jeziku. In na razpravi se je obtoženec prečitala tudi v tem jeziku, ker je obtoženec izrecno izjavil, da laške obtožnice ni razumel. Na izrecno zahtevanje branitelja se je namreč za razpravo preskrbel tudi slov. prevod italijanske predložene obtožnice.

Že dejstvo, da je e. kr. državno pravdnštvo, za katero vendar tudi v Trstu velja člen 19. drž. osnovnih zakonov, proti Slovencev in na podlagi izključno slov. spisov sestavilo obtožnico v laškem jeziku, je tako monstruozno, da ne najdemo za tako postopanje razjasnenja drugje, nego v splošni abnormalnosti tržaških razmer. C. kr. državno pravdnštvo ne sestavlja obtožnic zase, temveč, da pove okrivljeniku, zakaj se ga toži! Tudi ne velja smešni in absurdni izgovor, da je le italijanščina s o d n i jezik: saj je sodišče samo priznalo slovenščino sodnim jezikom s tem, da je sodne zapisnike v tem jeziku sestavilo.

To nepravilno postopanje se je pred razpravo, kakor smo omenili gori, vsaj deloma popravilo s tem, da se je na zahtevo obtoženca oziroma njegovemu branitelju sestavil in na razpravi prečital slov. prevod obtožnice.

To pa je bil tudi najboljši dokaz, da je sodišče samo spoznalo, da obtoženec neumeje italijanskega jezika in da bi se zato moralo slovenski razpravljati žnjim.

A to je njegov branitelj, dr. Gregorin, tudi izrecno zahteval in ko je moral sam predsednik konstatirati, da od vseh porotnikov le dva razumeta slovenski jezik, je branitelj predlagal, naj se za razpravo delegira drugo, slovensko sodišče!

Mimogrede bodi omenjeno, da je naravnost neumljivo, kako se more za sodišče, ki je določeno za štiri čisto slovenske oziroma hrvatske, za dva pa veliki večini slovenska okraja ter za tretjino slovenskega prebivalstva v občini tržaški, dosledno sestavljati porotna klop tako, da se vsprejemajo le italijanščine zmožni porotniki, dočim je velika večina slovenske zmožnih izključena! O tem kaj več o drugi priložnosti! V gornjem slučaju, ko se na laški porotniški klopi ni dalo nič več spremeniti, je zahteval branitelj v imenu pravičnosti in humanitete, da obtoženca, kateremu je pretila smrtna kazen, izroče sodnikom, ki ga bodo vsaj umeli, katerim bo mogel pojasniti svoje razloge, svoje misli in čustvovanja.

V vsaki civilizirani državi velja za kazenske razprave načelo neposrednosti. V Trstu pa se mora Slovenec pred svojim sodiščem, v svoji deželi braniti s pomočjo tolmača: v Trstu je sodni dvor proti vsakemu pričakovanju odbil predlog branitelja za odložitev razprave, dokler pristojno višje sodišče ne odloči o predlogu za delegacijo druge porote, dočim se je do sedaj vsakokrat na tako prošnjo odlagala razprava do višje rešitve in to še v slučajih, ko ni šlo za glavo, ampak le za razžaljenje časti. Tako je isti predsednik istidan na slično prošnjo odložil porotno razpravo v tožbi radi priprostega pregreška radi razžaljenja časti.

V našem slučaju pa, koje šlo — ponavljamo — za glavo, se je moral obtoženec braniti pred porotniki, ki ga ne umejo, in proti državnemu pravdniku, ki se je posluževal jezika, njemu nerazumljivega!

Ako je pa sodni dvor izročil obtoženca tujejezičnim porotnikom, bi bili lahko vsaj porotniki izjavili, da si ne upajo soditi o življenju in smrti, ne da bi bili razumeli obtoženca.

Naj se nam ne prihaja z izgovorom, da je s tolmačem dovolj poskrbljeno tudi za slov. obtoženec. Pred vsem moramo opaziti, da je sploh nemogoče tako natančno prevajati, da bi se izrazilo vse potankosti, vse posebnosti dotičnega govora, in v drugi vrsti, kar je glavna stvar, ne more tolmačenje nikdar tako neposredno vplivati na poslušalca, kakor, kadar se govori iz oči v oči, iz srca v srce.

Ravno zato določuje naš zakon, da se sme poklicati tolmača le za ljudi, ki ne govorijo s o d n e g a jezika! Slovenski jezik pa je na Primorskem ne samo sodni jezik, temveč tudi občevelni jezik velike večine prebivalstva.

Tega pa nočejo naši ljubi laški sodeželanji pripoznati in zato so v svojih listih ta slučaj zlorabili na način, ki mora vzbujati deloma gnjus, deloma pomilovanje.

Kakor stekli psi so se ti glasniki laškega javnega mnenja, od ultrairedentarskega »Independenta« pa do — »patriotičnega« oficiozusa »Trieste«, zagnali v dra. Gregorina.

Vsi mu očitajo pomanjkanje človekoljubja. Človek res ne ve, ali bi se bolj čutil zagriženosti, ali pa perfidnosti teh pisarjev: branitelj torej, ki želi, da njegovega branjenca sodijo le ljudje, ki ga umejo, tak branitelj da nima srea! Načelo humanitete zahteva najbrž, da imajo Slovence soditi sodniki, ki doznajajo še le po tretjih osebah, kaj je govoril obtoženec in kaj so povedale priče!! Dra. Gregorinu ne moremo biti dovolj hvaležni, da je s svojim energičnim nastopom jasno dokazal absurdnost takih razprav! Zdravo pravosodstvo in humaniteta zahtevata, da je obtoženec omogočeno govoriti naravnost in neposredno do njegovih sodnikov. In to je na Primorskem s pretežno slovenskim prebivalstvom prav lahko mogoče! Do takih pravičnih razprav se more in mora priti prej ali slej!

To pa je ono, kar hočejo Lahi preprediti — gotovo ne v imenu humanitete in še manje v interesu pravice! Saj nam to pravi »Piccolo« sam s predrzno odkritosrčnostjo.

Dočim je namreč v svoji številki od 18. t. m. v prvem članku še blebetal o ozi-rih na porotnike (kakor da se take razprave vršijo radi porotnikov in ne radi obtoženca) in o humaniteti (Žid propoveduje o humaniteti!), je zavrgel takoj v drugem članku vse ozi-ri na humaniteto in izjavil z odurno brezobzirnostjo in predrznostjo, da nad vsemi ozi-ri in celo nad izjavami predsednika, o katerem pač nikdo ne more trditi, da se ogreva za slovensko uradovanje in razpravljanje na sodišču — nad vsem da stoji pravica laškega jezika do izključnega gospodstva v sodnih dvoranah! Ali ste čuli ljudje? Kaj jih briga pravica, kaj jih briga humaniteta, kaj jih briga usoda obtoženec, ki se plaho ozirajo v sodni dvorani, najdejo-li človeka, ki jih bo umel — italijanščina mora gospodovati, Italija in ne Themis (boginja pravice) mora v sodni dvorani držati meč roki! In ti ljudje so se predržnili očitati dra. Gregorinu, da je razžalil veličanstvo justice, da je postopal tako iz narodnega sovražstva! Ti ljudje hočejo učiti dra. Gregorina humanitete!

Ali je to humaniteta, da lanskega leta ni eden italijanskih odvetnikov v Trstu ni hotel prevzeti uradno naložene mu brambe Camberjeve in soga pustiti brez branitelja? Takrat je ravno edini doktor Gregorin

prevzel težko nalogo braniti Camberja pred tržaškimi porotniki v — italijanskem jeziku, kateri mu gotovo ne teče tako gladko kakor slovenski. S tem je neoporečno dokazal, da pozna humaniteto ter da priznava tudi italijanskim obtožencem, kar zahteva za slovenske obtožence: da treba namreč vsakega braniti v njega jeziku. Ali je morda tudi to humaniteta, da isti italijanski odvetniki pošiljajo v najvažnejših kazenskih slučajih na razprave branitelja, katerega vsak pozna kakor povsem nezmožnega?

Oni listi in njih somišljeniki, ki zahtevajo od branitelja se stališča humanitete, da govori porotnikom v njih jeziku, so s tem priznali, da je še bolj nehumano, ako se obdolženec postavlja pred porotnike, ki ne umejo ne obtoženca, ne priče in niti kazenskih spisov, na podlagi katerih morajo soditi. Kajti izpovedbe obtoženca, priče in »sebina kazenskih spisov« so vendar bolj važna podlaga za sodbo, nego govora državnega pravdnika in branitelja. Brez teh govorov inteligentni sodniki lahko vse eno pravično sodijo; brez zaslišanja tožencev in brez umevanja dokazil je pa vsaka sodba nemogoča!

Vrhunec predrznosti pa so ti aposteljni laške »humanitete« prekoračili s trditvijo, da je ona pravica laškega jezika do gospodstva utemeljena v zakonu!!

V katerem zakonu, za Boga, ste našli ta privilegij? V avstrijskih gotovo ne, kajti tam zastoj iščemo po takih določbah! Italijanski zakoni pa, hvala Bogu, na Primorskem niso še v veljavi.

Sklicevanje na stoletno navado ali bolje: razvado, na katero se »Piccolo« tudi opira, pa je presmešno, da bi se na dolgo ž njim bavili. »Tisoč let krivice ne stvarja niti enega dneva pravice«, je vskliknil veliki pravnik Ihering, a danes, po proglašenju državnih osnovnih zakonov, govoriti o gospodstvu enega jezika nad drugimi: to je mogoče le pri ljudeh, ki mislijo, da živijo še v časih benečanske republike, ali da se je že zasvetila peteržarna zvezda nad tržaškim kastelom! No, naj se ti gg. pisarji umirijo: časi benečanske republike, ko je na anonimne ovadbe, v tajnih sejah, ob zaklenjenih vratih takozvani »Consiglio dei dieci« groznega spomina obsojal po stotine njih na smrt, — so izginili za večno!

V Avstriji so pred zakonom vsi enaki. Ako se tega v Trstu še ne zna, je ne samo pravica, temveč tudi dolžnost vsacega Slovence, izlasti pa naših narodnih odvetnikov, da na to opozarjajo pri vsaki priložnosti javnost in, ako je potrebno, tudi ces. kr. uradnike.

Našim slovanskim poslancem je pa dolžnost, da enkrat v tej stvari resno zaropotajo tam gori na Dunaju ter odločno zahtevajo od vlade, da že enkrat napravi konec takim neznosnim razmeram.

Sodišče je radi strank tu in ne narobe. Razprave se ne vrše v ta namen, da na njih Lahi »sifmirajo« svojo namišljeno pravico do izključnega gospodstva laškega jezika, temveč, da se spoznata pravica in resnica! To pa je mogoče le tedaj, ako se stranke in sodniki umejo! To in nič drugega je hotel dra. Gregorin na razpravi proti Škrku. In mi vsklikamo s znanim latinskim klasikom: »Mi se borimo za pravico vsem, a vi za zaslužnjenje!« (Nobis de libertate, vobis de servitute!) V tem znamenju se bomo borili in ne odnehamo pred nikomur do končne zmage!

0 samoizobrazbi.

(Na ustanovnem shodu akademičnega ferijalnega društva za Primorsko »Adrija« predaval Josip Ferfolja.)

En sam pogled na našo politiko nas prepričava, da o vsaj tej politični izobrazbi

pri nas ni ne duha ne sluha. In vsakdo že hoče biti politik! Kam nas je privelo to, vidi lahko sleherni treznomisleči. Naš politični voziček je na krivi poti, in nikdo nam ne more biti porok, da ga spravimo kedaj v pravi tir! A če se nam to vendar le posreči, stalo nas bo to ogromnega, nečloveškega truda...

Ko smo govorili o bitstvu svetovnega naziranja, omenili smo, da človek ne sestoji samo iz duha, ampak tudi iz čustva, volje. Omikan človek mora torej imeti izobraženo tudi srce. Človek s trdo dušo ni omikan človek in naj je sicer največji učenjak na svetu. Poleg religije in filozofije, o katerih smo preje govorili in kateri sta gotovo najbolj poklicani, da blažiti ljudi, jih plemeniti, povznášati, vrši vsepošno to nalogo umetnost. Njen smoter je lepota, kras; z njima se baviti, pomenja: blažiti, plemeniti svojo dušo, vzbujati in krepiti vse dobre strani človeškega j a z.

V to ni treba, da je vsakdo umetnik! Dovolj je, da čita, študira, opazuje in posluša umetniška dela, da posluša in študira mojstre.

Prešli smo najvažnejšo skupino ved, ved duhovnih. Ostaje nam še, da obrnemo svojo pozornost še k drugi istotako važni, imenitni skupini ved, k v e d a m p r i o d n i m ! Brez poznanja prirodnih ved si ni mogoče misliti samostojnega svetovnega naziranja. V srednji šoli smo se naučili nekaj imen, nekaj dat, dalje nismo prišli. Vse to je premalo, da bi mogli na podlagi tega umevati in poznati vekovečne zakone prirode, pogoje naše ekzistencije sploh in higijeničnega življenja posebe, vglobljati se v tajnosti in krasote prirode in uživati njena najnedolžnejša, najčistejša razkošja.

Prirodne vede so v zadnjih sto letih napredovale tako mogočno, da niso samo eden glavnih faktorjev v fizičnem življenju človeka, ampak da so uplivalo odločilno tudi na njega duševni razvoj. Poznati torej njih glavne elemente in njih prve mislece, je ne le dolžnost, ampak tudi neizogibna potreba vsakega izobraženca.

Sredstvo v dosego vsega tega znanja, bodi iz duhovnih bodi iz prirodnih ved, je v prvi vrsti literatura, domača in glavno tuja. V to svrhu treba iti ven med svet, treba se priučiti tujim jezikom.

Pri koncu smo. Sedaj vemo, da nam je k popolni izobrazbi treba toliko strokovne kolikor splošne izobrazbe! Cilj poslednje je samostojno svetovno naziranje. K temu je potrebno znanje iz cele vrste duhovnih in prirodnih ved, treba poznanje nekolikerih jezikov, potrebno je pečati se z umetnostjo, baviti se z verskimi in filozofičnimi problemi.

Gotovo je to marsikdo skomiznil z ramami, češ: to je nemogoče, da bi en sam človek vladal tako ogromno stvarino. Le počasi. Vsaka veda sestoji — kakor pravi Karcov — iz kataloga faktov in pa osnovnih temeljnih idej ter končnih zaključkov. Prvi so potrebni za strokovnjaka za splošno izobrazbo le v toliko, kolikor se jih neobhodno potrebuje za razumevanje onih temeljnih idej ter končnih zaključkov. Kajti »najvišji ideal izobraženosti ne obstoji v tem, da zna človek vse, kar le znajo vsi učenjaki (strokovnjaki) sveta, ampak v tem, da bi umel razumevati vse ideje svojega veka, katere imajo splošni interes in morejo biti »dostopne« vsakemu. Če vpoštevamo vse to, pa se nam tu zahtevana izobrazba ne bo zdela več tako nemogoča, kakor smo prej mislili. Nekak ideal ostane vsejedno, katerega dosežemo le z neumornim delom vsega življenja. Truda nas bo stalo ogromnega, toda gotovi vspehi ga oslade. Per aspera ad astra! (Zvršetek.)

Politični pregled.

V Trstu, 20. septembra 1902.

O položaju. Mi smo izjavili včeraj svoje mnenje, da je namreč s člankom, s katerim je priporočala, naj g. Koerber preustroji svoje ministerstvo v nemško-češko koalicijsko ministerstvo, »Neue Freie Presse« le hotela udariti po grmu, da vidi, kaj skoči iz njega. Dunajski dopisnik »Politike« pa trdi v svoji »stavcijski« sliki, da je bila vlada sama tista, ki je hotela v »N. Fr. Pr.« podrezati. Druge nemške novine so sicer prezrle ta članek, ali tem živahneje da se bavijo ž njim politični in parlamentarni krogi. Dopisnik »Politike« obžaljuje, da se je za propagiranje velike politične ideje izvolila taka nesrečna oblika, ki le kompromitira stvar. Na ta način se ne doseže cilj. Zdi se, kakor da se ministerstvo Koerberjevo bliža koncu svoje vladne umetnosti in da si išče izhoda. Pred vsem pa mora Koerber dokazati, da hoče spremeniti zistem, potem bo možno govoriti dalje.

Drugi avtoritativni češki listi odklanjajo istotako lancirano misel. Dokler se ne uredi češko-nemške stvari, tudi češko-nemško koalicijsko ministerstvo ni možno. Popred sporazumljenje, potem ministerstvo. »Narodni listi« povdarjajo, da tudi oni žele parlamentarno ministerstvo, ali tako, ki se bo opiralo na večino avstrijskih narodov in ki bo hotelo na vseh poljih uprave biti pravičao vsem narodom ter strogo izvrševati zakone o ravnopravnosti. Le v tako ministerstvo bi mogli vstopiti zaupniki češkega naroda!

Temu ni možno oporekati: odgovor v »Narodnih listih« je logičen. Parlament je glavni sestavni del ustavnega življenja. — Vlada, ki hoče biti parlamentarna, mora pred vsem spoštovati ustavo in izvrševati nje fundamentalna določila. A tako fundamentalno določilo naše ustave je princip enakopravnosti.

Ako bi vlada reklamirala za-se značaj parlamentarnosti, a ne bi izvrševala ustave — to bi bil nezmisel, bi bila velika laž.

Slavnosti o priliki stoletnice Košutovega rojstva. Teliko v Budimpešti, kolikor v ogrskih provincijalnih mestih so se včeraj z velikim pompom pričele slavnosti o priliki stoletnice Košutovega rojstva.

Budimpešta je vsa v zastavah. Iz dežele je došlo včeraj v glavno mesto mnogo tisoč oseb. Delež je tudi mnogo deputacij občinskih zastopov.

V Magyar Szeged, katero mesto je prvokrat izvolilo Košuta svojim poslancem in katero mesto zastopa sedaj v ogrskem parlamentu njegov sin Fran, so predvčerajšnjim odkrili Košutov spomenik. Slavnosti odkritja so prisostvovali Fran Košut in 34 poslancev neodvisne stranke.

Včeraj zjutraj se je vršila v budimpeštanski protestantski cerkvi slovesna služba božja, katere so se udeležili: Oba Košutova sina, načelniki oblastev, deputacije z dežele in mnogo občinstva.

Po službi božji so se udeležniki podali na pokopališče, kjer se je postavil temeljni kamen za gradnjo Košutovega mavzoleja. Te slavnosti so se udeležili poslanci s predsednikom grofom Apponyi-jem na čelu, budimpeštanski občinski svet in deputacije z dežele. O tej priliki prepevala se je Košutova himna in so na njegov grob položili nešteto vencev.

Sinoči je kakih 500 ljudij demonstriralo pred opernim gledališčem, ker ni bila na istem izvesena zastava. V ulici Herczen so demonstranti pobili šipe na nerazsvetljenih oknih, kar se je zgodilo tudi v drugih ulicah.

Simptomatično je, da se je teh Košutovih, protidinastičnih slavnosti udeležil tudi predsednik budimpeštanske zbornice, grof Apponyi, kateri je bil dosedaj na glasu kakor pristaš dinastije; a tudi sam minister-ski predsednik se ni upal naravnost pokazati, da se iz prepričanja ne udeležil teh slavnostij, marveč je našel izgovor, da je — bolan.

Tako se je seveda najlažje rešil in za-drege. Kakor minister-ski predsednik se ven-dar ni mogel udeležiti protidinastičnih slavnosti; odkrito pokazati, da se jih ne udeležuje, pa ni bil upal.

Burske stvari. Včeraj so prišli v Antverpes nekdanji burski poveljniki. Prebivalstvo jih je pristrano pozdravljalo. Prve dni oktobra pa prispejo, kakor se zatrjuje, v Berlin, kjer ostanejo kakih osem dni. V času, ko bodo burski poveljniki v tem mestu, bo pomožni odbor za Bare imel slavnostno sejo, tekom katere se burskim poveljnikom

izroči 200.000 mark za podporo onim Burom, ki so vsled vojne obubožali. Na to bo javen shod, na katerem bodo, med drugimi, govorili tudi Dewat, Botha in Delarey.

Pred prihodom v Berlin bodo ti poslednji imeli brzkone še jedno konferenco s Chamberlainom, v kateri ga bodo prosili nadaljnje podpore za Bure in se bo tudi razpravljalo vprašanje o povratku bivšega predsednika Krügerja v južno Afriko. Zatrjuje se namreč, da misli Krüger pripoznati dovršeni čin in se povrniti v domovino.

Tržaške vesti.

Važna seja odbora političnega društva »Edinosti«. Nocoj ob 7. uri bo imel odbor političnega društva »Edinost« jako važno sejo. Gg. odborniki so torej še enkrat naprošeni, naj pridejo gotovo.

Umrl je dne 19. t. m. po dolgi in mučni bolezni gospod Ivan Miklavie, e. kr. oficijal na tobačnem uradu v Trstu. Pokojnik je bil v 45. letu svoje dobe. Pokojnik je bil kakor človek ljubeznjiv in blaga duša, kakor uradnik naravnost vzgleden, a sicer — vsikdar zvest sin svojega naroda! P. v m.!

V spomin. Žal, da doznajemo prepozno, kar pa ni naša krivda. Dne 18. t. m. je bil pokopan vrl naroden mož — Matija Kolman. Pokojnik, ki je se svojo pridnostjo in varčnostjo postal iz navadnega delavca trgovca in pesastnik, je bil v ulici Rigutti med prvimi, ki je začel delovati za naše narodne svetinje. Žal, da so ga družinske nesreče in pa težka bolezen spravile v prerani grob. Pokojniku je bilo še le 55 let in je bil obče poznan narodnjak-poštenjak.

Vječnaja pamjat!

Socijalisti in njih postopanje. Preljeli smo: To, kar hočem izvajati tu, ni nič drugega, nego nekako ponavljanje tega, kar ste že opetovano pisali v »Edinosti«.

Ali da sem odkritosrčen: jaz sem bil nekak neveren Tomaž nasproti vam, nisem mogel prav verjeti vsega, kar ste pisali Vi na račun socijalistov. Nisem mogel verjeti, da bi bilo vse res tako, kakor trdite Vi.

Sedaj pa vidim, da moj dvom ni bil opravičen. O tem me je uveril nastop socijalistov na shodu minole nedelje. Sedaj vidim, da ste govorili resnico in da Vaši nastopi proti socijalistom niso bili res nič drugega, nego samoobramba.

Na shodu, ki je veljal vprašanju šole, so socijalistični govorniki razpravljali skoraj izključno o — politiki. Jasno mi je bilo, da niso došli radi šolskega vprašanja, ampak radi širjenja njihove propagande. Bilo je sicer — to moram priznati — v njih govorih tudi par simpatičnih akcentov. Posebno v govorih gg. Kopača in Chiussija. Tudi tega bi jim jaz ne zameril, da so tako odločno, več nego je bilo potrebno ob taki priliki, povdarjali svoje socijalistične stališče — ne bi jim zamerjal, ako... da, tu prihaja tisti važni, odločilni »ako«: ako bi mi ne govoril spomin, da niso tako strogo socijalistični tudi tedaj, kadar nastopajo pred italijanskim svetom, to je: da pred Italijani ne povdarjajo tako strogo potrebo ljubezni do Slovencev, kakor zahtevajo od Slovencev — ljubezni do Italijanov!

Sedaj mi n. pr. stopa živo v spomin, kako so se vedli italijanski socijalisti na shodu v »Politeama«, prirejenem od laških liberalcev radi vprašanja laškega vsehobličja v Trstu! Takrat so prireditelji shoda skrajno agresivno nastopali proti naši narodnosti ter nam, označujoč le same sebe kakor kulturni element v deželi, odrekli ne le pravico, ampak celo tudi zmožnost za samobitno kulturno življenje! Je-li se pa je kateri socijalistični voditelj oglašil proti takemu italijanskemu nacionalnemu šovinizmu, absolutno nezdružljivemu s programom socijalizma, z idejo internacionalizma, s principom bratoljublja in — humanitete?! Je-li se je skupina italijanskih socijalistov kedaj s primerno odločnostjo — tako odločnostjo, ki bi bila vsaj kolikor-toliko primerna oni, s katero so nastopili slovenski socijalisti minole nedelje proti naši narodni stranki — postavila po robu nemoralnemu poseganju »Lage Nazional« po naši deci, po naši narodni lasti?!

Zakaj se socijalisti ne menijo za notorične pomanjkljivosti v italijanskih šolah, ki že obstoje, dočim so v nedeljo srdito stavili svoje postulate glede slovenske šole, katere niti še ni?!

Pa ne da bi se bali dotakniti se italijanske — občutljivosti! Zakaj naj bi se bali, saj pravijo vedno, kako močni so! Saj so

hoteli minole nedelje pokazati svojo moč — Slovincem!

Saj tudi mi nočemo, da bi bila slov. šola nazadnjaška. Ali pred vsem treba, da bo šola!!

Čujte, sodrugi! Ako imate res toliko moči, da morete v enem mesecu več doseči, nego narodna stranka v tolikih letih, in ako je resnično, kakor je govoril gospod Kopač, potem pa — upotrebite to moč! Dokazite, da res hočete narodno-kulturnega napredka slovenskega življa v Trstu! To bo najbolja pot, da tudi Slovence spoprijaznite se svojo stranko! To bo torej tudi v interesu vaše stranke!

Pevanje italijanske pesmi — pa naj bo tudi delavske — na slovenskih shodih pa je, verujete, najnesrečnejša misel. Mi ne odklanjamo socijalne ideje, mi vemo, da je ta ideja ideja bodočnosti. A vemo še nekaj drugega, vemo, da nam radi te ideje ne treba zanemarjati pogojev in potreb za razvoj lastne narodnosti!

V počestčenje spomina pok. Ivana Nabergoja je odbor »Delavskega podpor-nega društva« v seji dne 18. t. m. sklenil podariti 20 K možki podružnici družbe sv. Cirila in Metodija.

Prejeli smo in objavljamo:

Uredništvu

»Edinosti«

v

Trstu.

Oziraje se na § 19 obstoječega tiskov-nega zakona zahtevam objavo sledečih stvar-nih popravkov na istem mestu, v postavni obliki ter v prvi ali drugi prihodnji številki »Edinosti«:

1. Nires, da »sem pozival po-llicijskega komisarja, naj na-pravi red«, — kakor poroča to »Edi-nost« v svoji 209. številki od 15. septembra članku »Včerajšnji manifestacijski shod« v rubriki »Tržaške vesti«. Res je le, da sem ga opozarjal, naj »interveniра glede provokacij od strani predsedstva shoda«.

2. Nires, da sem »v nedeljo na protestnem shodu izjavil, da naši narodni voditelji delajo le za svoj žep ter da izsesujejo ljudstvo, da so torej nekake pi-javke« — kakor piše »Edinost« v svoji 202. številki od 17. t. m. v članku »Do-stojen odgovor na nedostojne napade« v rubriki »Tržaške vesti«. Res je le, da sem izjavil, da se »med voditelji nahajajo ljudje, ki so no-torični denuncijanti in policiste«.

3. Nires, da sem voditeljem »očital z neverjetnem pogumom«, da si »polnijo žepe in trebuh« od svojega javnega delovanja, — kakor se mi očita v istem članku iste številke »Edinosti«.

V TRSTU, 18. septembra 1902.

S primernem spoštovanjem

Linhart Karl.

S tem popravkom gospoda Linharta se pobavimo v ponedeljek.

»Brivec«. Vsled nepričakovanih zaprek izide prihodnja številka »Brivec« mesto da-nes, še le v sredo, dne 24. t. m.

Dražbe premišnin. V poned., dne 22. sept. ob 10. uri predpoludne se bodo vsled »sredbe« tuk. e. kr. okrajnega sodišča za o-vilne stvari vršile sledeče dražbe premišnin: Zagata Risorta št. 2, hišna oprava; v ulici Cavana štev. 8, glasovir; v ulici Paduina štev. 1, mize; v ulici Sette Fontane št. 20, mizarska oprema; v ulici Farneto št. 164, knjige: Trebče št. 53, krava.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Zvezda« pri sv. Ivanu priredi v nedeljo dne 21. t. m. veselico na vrtu »Narodnega doma«. Program veselice bo: 1. »Uj jub«, koračnica, godba. 2. Iv. Zajc: »Himna Zvonimira«, možki zbor. 3. »Slo-venske deklice«, valček, godba. 4. Laharaar: »Pozdrav«, mešan zbor. 5. Vogel: »Cigani«, godba. 6. H. Ražem: »Zdaj s'm, zdaj tja«, mešan zbor, poje društvo »Slovan« iz Padrič. 7. Hajdrih: »Jadransko morje«, godba. 8. Foerster: »Pjevajmo«, možki zbor. 9. Hr-vatska davorija, godba. 10. Ivan Jenko: »Na tujih tleh, dvoglasni ženski zbor. 11. »Burska patrolja«, godba. 12. Ivan Hladnik: »Deklici«, možki zbor, s samosplovom bari-tona. 13. Venec: Slovenec sem, godba. 14. I. Bartl: »Oj planine«, mešan zbor, s samo-splovom tenorja. 15. Mladi vojaki, koračnica, godba. 16. Strup, šaloigra v 1. dejanju. Po-dvršenem programu bo svobodna zabava in

ples do polnoči. Začetek veselice bo ob 4. uri popoldne.

Veseli nas, da je društvo »Zvezda« zopet oživel po dvehletnem mrtvilu. Ravno zato pričakujemo tem gotoveje, da jih pride jutri mnogo mnogo, ki se bodo veselili na zopetnem sjaju — »Zvezde«. Na veselo sni-denje torej jutri pri sv. Ivanu v »Narodnem domu«!

Radi obletnice čitalnice pri sv. Ja-kobu nam pišejo: Naša čitalnica je priredila že letošnjo spomlad veselico, imela pa je smolo: dež pokvaril jej je vse namere. Po-mislimo, da naša narodna društva prirejajo veselice iz dvojnega namena: da bi pokazala svoj napredek v delovanju na narodnem polju; v drugo pa, da bi se okrepila v gnetnem oziru. Ako nastane neugodno vreme, pokvarjena sta oba namena. Sedanje vreme kaže, da bo jutri vreme ugodno in sreča naši čitalnici mileja, kar jej prav iz srca že-limo, ker poznamo njeno važnost za naš svetjakovski okraj. Četudi so naznanjene za isti dan tudi druge veselice, vendar je naša dolžnost, da se snidemo vsaj mi Jakobčani v nedeljo v polnem številu na obletnici, da s tem pokažemo našim čitalničarjem svoje sim-patije ter jih spodbudimo k nadaljnemu vstrajnemu delovanju za našo sveto narodno stvar. V nedeljo torej vsi na vrt slovenske šole pri sv. Jakobu!

Tombola na Opčinah. Z O p č i n s m o prejeli:

Ne pratike, ne koledarja ni imel v rokah odbor zavarovalnice za govejo živino na Opčinah v seji, ko je določil, da priredi javno tombolo v nedeljo dne 14. t. m. Ni mogel torej vedeti, da bo ravno tega dne hladni dež močil suho zemljo. Hvala Bogu, da je prišel! Drugače bi bil uoogi kmet pogrešal pitne vode za-se in za svojo živino. *

No, dež je prišel, in tombolo je trebalo odložiti na nedeljo dne 21. t. m. Jutri, v nedeljo, te torej, dragi čitatelj, čaka na Opčinah — sreča!

Mladenič! Pogradi svoj »bicikel«! Lepo čista in gladka je nova cesta! Čast tebi, ako jo prevoziš zadajo nedeljo tega poletja, in si vrhu tega še izbereš na Opčinah — srečo!

Ti pa, mož, če nočeš hoditi, sedi v vlak južne železnice — ali na kolodvoru v Trstu, ali v Križu, ali v Nabrežini, — ki te ob 4. in pol uri pop. privede na Opčine do — sreče. Kdor pa hoče spoznati moč in silo nove električne železnice, pa se pripelji zajo! Nič se ne boj — ni nikake nevarnosti! Svetujem ti pa, da se podvizaš, ker ne boš sam. Tam velja: kdor prej pride, se prej — vozi! Po morju ne moreš priti k nam. In dobro je tako, ti vsaj ne utoni — sreča!

Gospo in gospice! Tudi vas vabimo, pridite z mesta na sveži zrak, na Opčine, in po — srečo!

Okoličanom in sodeželanom, bližajim in daljnim Slovincem, svetujemo, naj vsakdo njih prihiti po najbližnji poti, bodi že po gladki cesti ali strmim klancu — le za srečo: a) kmetijsko orodje; b) peča platna; c) junica in d) čistilen stroj.

Že to bo nekaj! Kaj bo pa veljal tisti »marš«, ki ga zasvira godba onemu, kate-rega zadene »velika sreča«! In za srečo pride društveni ples zavarovalnici na korist. Tako bo združeno prijetno s koristnim.

In kako koristnim! Ubozega kmeta so letos preganjale vse možne nadloge: perono-sporna, trtna uš, večkratna toča, grozna suša. Koliko večje važnosti je zanj društvo, ki ga varuje v slučaju zadnje hude nesreče: v hlevu med živino!! To svojo zaslužnico hoče torej nekoliko podpreti z jutranjo tombolo. Rojaki, prihitite mu na pomoč, katere je toliko potreben in tudi vreden. Od srca vam bo hvaležen za to!

Telovadno društvo »Tržaški Sokol« naznanja svojim členom in drugim prijateljem društva, da se z jutrajšnjim dnevom pričnejo **plesne vaje** v društveni telovadnici. — Plesne vaje se bodo vršile od jutri naprej vsako nedeljo in vsak praznik ob 5. do 9. ure zvečer. Vstopnina za člene 40 stot., za nečlene pa 60 st.

Plesne vaje. Kakor že objavljeno par-krat, prirejal bo plesni odsek »Trgovskega izobraževalnega društva« v tej zimski sezoni vaje, zabave in venčke v prostorih »Slov. čitalnice«. Otvoritev bo jutri dne 21. t. m. Začetek ob 5. uri. Od 5.—6. ure bodo vaje za začetnike. Potem plesna zabava do 10. ure zvečer. Poučeval bo zistematično in prak-tično g. plesovodja Umek vse stare in nove

plese, navadne in sestavljene. Vpisovanje gospic plesalk bo jutri popoldne od 5. ure naprej ob urodu v dvorano. Prijatelji dobro došli!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Braino pevsko društvo »Slavniki«** v Klanec vabi na veselico s petjem, igro, šaljivim srečkanjem in plesom, ki jo priredi v Klanec jutri v nedeljo dne 28. septembra 1902. na dvorišču g. A. Metlike. (Ta veselica se je imela vršiti že zadnjo nedeljo, a je bila odložena radi neugodnega vremena.) Na veselici sodelujeta: pevsko društvo »Slovenec« iz Brsta in pevsko društvo »Venec« iz Kozine. Začetek veselice ob 5. uri popoldne.

× **Občni zbor okrajne gospodarske zadruge v Podgradu** dne 14. t. m. vršil se je navzlic neugodnemu vremenu v najlepšem redu in ob navzočnosti mnogih členov zadruge, zastopajočih skupaj 360. sozadružnikov. Z veseljem moramo konstatovati dejstvo, da je tudi letos naraslo število zadružnikov in da je zadruga lahko danes ponosna s svojimi 460 člani. Č. gosp. župan in zadružnik Fran Ryšlavy, ki je bil vsled bolezni zadružni udeležiti se zborovanja, je zborovalec pozdravil telegrafsko iz Voloskega, kjer se zdaj časno nahaja.

Vsa poročila odbora bila so soglasno in z odobravanjem sprejeta, ravno tako navdušeno je bil odobran prepričevalni nagovor zadružnega predsednika, č. gospoda dekana Rogača.

V novi odbor za nadaljnjo triletno dobo od 1. jan. 1903 do 31. dec. 1905 so bili enoglasno izvoljeni sledeči gg. zadružniki:

Anton Rogač, dekan v Hrušici. Slavoj Jenko, župan v Podgradu. Fran Ryšlavy, župan v Munah. Rajko Logar, duhovnik na na Pregarijah: v podgrajski občini:

Karol Grk, posestnik v Brezovici 34 — Ivan Stančič, posestnik v Brezovici 42 — Mate Sankovič, posestnik v Vodicah (Dane) 15 v materijski občini:

Josip Prebilih, posestnik v Poljaku 48 — Josip Stemberger, posestnik v Jelšanah 81 — Ivan Čekada, posestnik v Jelšanah 21 v jelšanski občini.

Pred pričetkom poslovne dobe se ta novi odbor primerno konstituiral ter se izvolitev predsednika in podpredsednika predložil v odobrenje v. kr. primorskemu namestništvu. Toda povdarjati moramo že zdaj, da nas je slovo našega dosedanjega uzonega č. g. predsednika, ki se boče odpovedati tej časti radi mnogih drugih avonastalih opravil, nemilo zadelo!

Poročilo o delovanju odbora dobe svoje časno vsi zadružniki v tiskani brošurici.

I. Izredni javni občni zbor akademičnega društva »Adrija« v Gorici bo dne 27. septembra t. l. ob 6. uri popoldne v dvorani »Slovenske štališnice« v Gorici s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora. 2. Slovenski gimnazij v Gorici, poročila t. štud. phil. Andrej Ipavec. 3. Ljudska knjižnica v Gorici, poročila t. štud. iur. Mirko Koršič. 4. Poročila na deželni zbor, da prevzame dežela za svoje visokošolske plačilo vpisnine in udarine v bolniška podpora društva na Dunaju in v Gradcu. 5. Služajnosti. Slovenski gostje dobro došli!

Vesti iz Štajerske.

— **Zlato mašo** bo daroval v Središču upok. župan Matija Sinko.

— **Zlati učiteljski jubilej** je slavil dne 1. septembra v Pilatjnu nadučitelj Josip Čizek. Po sv. maši je bilo učiteljsko zborovanje, na katerem je gosp. nadučitelj Pulko nastopal v izbranih besedah slavljenčeve delovanja in zasluge. Izročili so mu tudi dragocen album. Na skupnem obedu je bilo raznih napitnic. Jubilar je dobil mnogo pismenih in brzojavnih čestitk od prijateljev, znancev in hvaležnih učencev. Prevzvišeni mariborski vladika je jubilaru brzojavil: »Božji učitelj naj bogato blagoslovi vrliga slavljenca in njegove plemenite slavitelje«.

— **Slovenska gimnazija v Celju**. V prvi razred se je vpisalo vsega skupaj 77 učencev. Ta razred dobi drug oddelek. Ta številka kaže dovolj, kako potreben je ta zavod in kako vsi oni, ki bi ga hoteli nuditi, odrekajo — kulturne potrebe našemu narodu.

— **Na predsedništvu višega deželnega sopisča v Gradcu** znajo morda vse, samo enega ne: da bi o predlogih za imenovanja počevali stotisoče slovenskega prebival-

stva, kateremu je namenjena ta sodna instance. Te dni sti se izvršili dve važni imenovanji: imenovanje namestnikov državnega pravdnika na državnih pravdnistihih v Mariboru in Ljubljani. Imeni imenovanih se pa glasiti Tseheh in Duchatsch. Dalje ne treba poasnejavati.

Vesti iz Koroške.

× **Deželni proračun za leto 1902** izkazuje splošno potrebnost 3,742.000 K. je torej viši od lani za 165.000 K. V resnici pa je potrebnost še večja, ker niso tu všeta povračila državnih posojil. Upravnih stroškov je 161.000 K, ki pa gotovo še narastejo. Ceste so stale 396.000 K, odštevisi konkurenčne doneske: 379.000 K. Uravnava vod in hudournikov je stala 230.000 K, odštevisi konkurenčne doneske: 174.000 K. Za kmetijstvo je bilo izdanih 177.000 K, za zdravstvene in dobrodelne namene 890.000 K. Največ je zahtevalo šolstvo in sicer 1,633.000 K, oziroma, odštevisi lastne dohodke: 1,512.000 K. Ti stroški so zopet narasli za 100.000. Od vseh potrebščin spada na šolstvo 44%. Proti stroškom v ta namen sveda ne more biti prigovora. Za šolo se nikdar ne troši preveč. Ali če pomislimo, kako odločujoča gospoda na Koroškem skrbje za slovensko in kako za nemško šolstvo — potem pa nam pogrenevajo čutstva in težko se je vzdržati ogorčenja, ko se spominjamo, da se troški, v kolikor jih nosi za šolo slovensko ljudstvo, ne uporabljajo toliko v njega izobrazbo, ampak v glavnem le v raznarodovanje, v plačevanje učiteljstva, ki je skoro vse sovražno naši narodnosti, torej v sovražne namene. Ako mora človek gledati tako krivico, potem mu ni zamere, ako mu gineva veselje tudi do šolstva!

Razne vesti.

Smrt belgijske kraljice. Sinoči ob 7. uri 35 min. je v Spaa nenadno umrla kraljica Henrika Belgijska, mati nadvojvodinje Štefanije. Ko je namreč sedela pri večerji, je padla v nezavest. Ko so dospeli naglo poklicani zdravniki, je kraljica že izdihnila svojo dušo.

Internacionalizem.

(Pravljica.)

Nekdaj je živel v Trstu učen internacionalen socialist. K njemu je prišel Slovenec: »Brat! 18 let že prosim za šolo, a mi je nočejo dati. Prosim, pomagaj mi!«

»Rad, a nastopiti moraš drugo pot! Ne prositi — zahtevaj svojo, po zakonu utemeljeno pravico! Jaz ti pomorem in z menoj dosežeš več v enem mesecu, nego sam v 18 letih.«

Mesec je minul!

Prišel je zopet Slovenec: »Brat! Šole mi nočejo dati!«

»Pojdij tja, stopi s svojimi rojaki na cesto in demonstriraj v prilog »šoli« na podlagi materinega jezika in brezdvomno jo dobiš!«

In zopet je minul mesec.

»Brat!«, je prišel zopet Slovenec k internacionalcu: »Storil sem, kakor si veleval: šel sem na cesto in zahteval sem šole na podlagi materinega jezika, — a deli so me v zapor!«

»Na podlagi kakega jezika?«

»Slovenskega materinega jezika!«

»Beži! Ti si naroden šovinist! Opusti šovinizem in boj se pod praporom internacionalizma in vspeh bo gotov!«

Mesec je minul!

In res se je že ustanovila internacionalna laška šola! —

Bacek.

C. kr. dun. redarstva loterija se bo vršila nepriključno dne 4. oktobra t. l. Ta loterija je zelo bogata na dobitkih ter stane srečka le 1 krono in igra na 1500 dobitkov! Med temi tudi takih v vrednosti 25.000, 5000, 1000, kron. Srečke se dobivajo v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih kolekcijah in na policijski direkciji na Dunaju, I., Singerstrasse 2.

30.000 kron znaša glavni dobitok »Olovske razstavne loterije«. Opozorjamo naše cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% odbitkom.

Književnost in umetnost.

Drugo slovensko umetniško razstavo so otvorili danes v Ljubljani. Aranžma se je jako posrečil. Vsprejetih je približno 150 umetvorov, odklonjenih pa nad 70. S prvo razstavo smo dokazali — tako izva »Slov. Narod« —, da smo kulturni narod, da imamo svojih zastopnikov na vseh poljih umetnosti, ta razstava pa naj dokaže, da stopamo korak za korakom navzgor in da se bližamo, oziroma smo po nekod že dosegli svetle višave čiste umetnosti. Današnji dan je dan ponosa za našo umetnost.

Brzojavna poročila.

Cesar v razstavi ribarstva.

DUNAJ 20. (B.) Njeg. Veličanstvo cesar je danes popoldne obiskal razstavo ribarstva. Na vsprejem cesarja so došli: predsedstvo razstave, namestnik grof Kielmannsegg in zastopniki ministerstva za poljedelstvo ter drugih ministerstev. Cesar je držal potem »cercle« in je govoril z več osebami. Na to je vladar obhobil razstavo in je izrekel svoje zadovoljstvo na tem, kar je videl.

Dogodki na Balkanu.

WASHINGTON 20. (B.) Velika Britanija je do sedaj j. dina vlast, ki je odgovorila na noto Zjedinenih držav radi postopanja z romunskimi židi.

Veliko poverjenje v »Länderbank«.

DUNAJ 20. (B.) V zvezi s tem nasprotnim trditvam postaja vendar vedno bolj verjetno, da je Jelinek skočil v Donavo in tam našel smrt, ne pa da bi bil hotel oblasti zavesti na krivo sled. (Jelinek je bil blagajnik »Länderbanke« in je poveril več milijonov kron. Op. ured.)

Smrt belgijske kraljice.

BRUSELJ 20. (B.) Princeza Klementina, jedini člen kraljeve hiše, ki je sedaj navzoč v Belgiji, je odpotovala v Spaa. Mnoga gledališča so odpovedala predstave. Odpovedane so tudi vse slavnosti: slavnosti na čast hurskim generalom so odložene.

Vremenski vestnik včeraj izjavlja: ob 7. uri zjutraj 18.4 ob 2. uri popoldne — 0.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.1 — Danes plima ob 10.15 predp. in od 8.39 pop.; oseka ob 4.17 popoldne in od 4.17 popoldne.

Sladkor havana!

Naravni rujavi ceneji nego lanskega leta vdobi se v moji prodajalni v Novi ulici (Via Nuova), nasproti lekarne Zannetti. Ob enem priporočam svojo zalogo raznovrstne kave po jako nizkih cenah. V svoji zalogi imam tudi vsega drugega kolonialnega blaga in jestvin najboljše vrste in po nizkih cenah in sicer: testenine, olja, mila (žajfe), riza itd. Na zahtevo pošiljam tudi na deželo proti povzetju.

Anton Godnig, trgovec.

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruge v Gorici (Solkan) vpisana zadruga z omejenim poročitvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Aleksander Levi Minzi

Prve iz največje tovarne pohištva vseh vrst.

TOVARNA: ZALOGA:

Via Tosa, Piazza Rosario št. 2

vogal (šolsko poslopje)

Via Limitacen in Via Riberge št. 21

Telefon št. 670.

Veliki izbor tapetarij, zrcal in slika, izvrstne narodne tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI ČRNIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na pa oboro

ali zavezalico ravnko

Prednaznanilo.

Podpisanec usoja si naznanjati cenjenemu občinstvu, da tekom prihodnjega tedna odpre lastno manifakturno trgovino na

Borzmem trgu 4

z veliko izbero **štof za gospe**, inozemskega in nacionalnega svilenega blaga in z vsakovrstnimi **konfekcijami za gospe in deklice**.

F. Piano.

Srečkanje

ŽE V ČETRTEK!

Glavni dobiček

kron **30.000** kron

Olovske rastavne srečke po 1 krono

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & C.o, Mercurio Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Predzadnji teden.

Srečke loterije c. k. dun. redarstva po 1 krono

1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki **kron 25.000, 5000, 1000** se izplačajo na zahtevanje po odbitku zakonitega davka

v golovem denarju.

Vdobjajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2, kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brezplačno in franko izkaz srečkanja.

Se naznanja

da je na prodaj prav v ceno en kotel za žgati žganje, držeč 137 litrov, jako malo rabljen. — Naslov pové »Tiskarna Edinost«.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnice, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in ptičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovi za narodne zastave in trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatanjeje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev tapetarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železnice. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Spoštovane slovenske gospodinjice

Zahtevajte pri svojih trgovcih

novi

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrirano društvo z omejenim poročstvom.

ulica S. Francesco šte. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %, na menjico po 5%, na zastave po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Zahtevajte povsod voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Veloslav Plesnikar ul. Stadion, Ivan Tomazič Barr. Vechia, Ivan Prelog Barr. Vechia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Milonig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton Santic v Skednu; Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanko Golina, Svetko Hanibal Škerj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Stoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

trrdka J. Drufovka v Gorici.

Odlikovana 1894. **Odlikovana 1894.** **ESPOSIZION. ARTISTICA GORIZIA 1894.**

1891.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn

ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkann pri Gorici.

Samostojna trrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinejših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najbolj izurjenimi tapetariji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, oradov itd. z navadnim in najfinejšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeča), strgarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblačenega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizov in vs-h drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka kletkica izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se trrdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brojavi: **Doljak — Solkann.**

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%.

Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadrugniki vplačujejo vsak za delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 1. junija 1902:

Deleži: a) podpisani	K 1.179.300,—
b) vplačani	561.633.18
Dana posojila	1.254.738.23
Dopolnilni zaklad	191.116.57
Vloge	417.402.05

Anonimna družba malih železnic v Trstu.

Električna železnica TRST-OPČINA.

POLETNI URNIK

veljaven od dneva otvoritve in dalje.

Odhod vozov s trga pred vojašnico:

6.18, 6.54, 7.30, 8.06, 8.42, 9.18, 9.54, 10.30, 11.06, 11.42 zjutraj, 12.18, 12.36, 12.54, 1.30, 2.06, 2.42, 3.18, 3.54, 4.30, 5.06, 5.42, 6.18, 6.54, 7.30, 8.06, 8.42, 9.18, 9.54, 10.30 popoldne.

Odhod vozov z Opčine:

5.30, 6.06, 6.42, 7.18, 7.54, 8.30, 9.06, 9.42, 10.18, 10.54, 11.30, 11.48 zjutraj, 12.06, 12.42, 1.18, 1.54, 2.30, 3.06, 3.42, 4.18, 4.54, 5.30, 6.06, 6.42, 7.18, 7.54, 8.30, 9.06, 9.42 popoldne.
--

V slučaju potrebe bo ob nedeljah in praznikih število voženj še pomnoženo.

Voznja traja vsega skupaj 34 minut.

VOZNE CENE:

V delavnikih:

Navzgor	iz trga pred vojašnico do Kolonje	kron 0.30
	iz Kolonje na Opčine	0.50
	iz trga pred vojašnice do Opčine	0.80
	z Opčine na Skorkljo	0.30
Navzdol	se Skorklje na trg pred vojašnico	0.20
	z Opčine na trg pred vojašnico	0.50
	iz trga pred vojašnico na Opčine, veljavni samo za isti dan	1.—

V nedeljah in praznikih:

Navzgor	— s trga pred vojašnico na Opčine	kron 1.20
Navzdol	— z Opčine na trg pred vojašnico	0.75
	iz trga pred vojašnice na Opčine, veljavni samo za isti dan	1.50

OPOMBE. Otroci se ne dve leti stari, za katere ni potreben poseben prostor, se vozijo zastoj.

Lístki se morajo shraniti do hruca vožnje, in se morajo na zahtevanje pokazati nadzorniku. — Potniki so uljudno naprošeni, da se pokorijo odredbam železničnega osobja. — Knjige za pritožbe so potnikom na razpolago na openski posaji in v prostorih ravnateljstva.

TRST, septembra meseca 1902.

Ravnateljstvo.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Stanje hranilnih vlog: **15 milijonov K.**

Rezervni zaklad: **okroglo 350.000 K**

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštne-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

PODJETJE ZIMOLO - TRST

Prvo podjetje

za pogrebne svečanosti

ustanovljeno leta 1876.

Pisarna: Corso 41 — Zaloga: ul. Istituto 15
Telefon št. 141 — Telefon št. 145

Sprejemajo se pogrebi v veliki gali in I. II., III. IV. razreda; prevozi mrličev v tu- in inozemstvo; katekizmi v cerkvah za pogrebne svečanosti.

Izvršuje pogrebe v popolno črni, v zlato-črni, srebrno-črni in zlato-modri barvi.

Velika zaloga kovinskih krst, navadnih in najbogatejših; krst iz trdega lesa s kovinskimi okraski z vloženo cinasto krsto ali brez nje; lesenih krst; belo in črno lakiranih; venec iz umetnih cvetic v porcelanu ali biserih.

Prodaja na drobno in na debelo obtek iz atlasa organin, umetnih cvetic, napisov zlato-srebrnih in sploh vsakovrstnih pogrebni predmetov.

Ivan Ščuka, mizar, prodaja mobilije za spalno sobo. Ulica Sette fontane št. 23.

JAKOB KLEMENC

zaloga manufakturnega blaga

v Trstu, ulica sv. Antona št. 1.

prilporeča častitim svojim odjemalcem svojo prodajalnico, preskrbljeno za jesen in zimo z vsemi manufakturnimi predmeti, združeno s krojačnico za gospode.

Sokolska obleka

kompl.

Havelok nepremočljiva od 10 do 16 gl.

Velik izbor

suknatega in bombažnega blaga za moške, oblek, srajce iz žile in volne, jawn-tennis, platu itd., zapustice, ovrtnikov, perila za moške, ovrtnice v vseh barvah in formah, negovile, rut, jopice vseh vrst, posebno za turisti in kolesarje, modnih predmetov, rokavic iz nitij in kože ter dežni kov in solčnikov.

VELIK IZBOR

narodnih in avstrijskih zastav in trakov za vence v različnih barvah.

Vse po najnižjih cenah.

Na zahtevanje pošiljajo se uzorci vseh vrst z dotičnimi cenami, poštne prosto.

Gabrijel Piccoli

lekar

dvorci zaloznik Nj. sv. papež Leonu XIII.

v Ljubljani.

Potrjujem prejem steklenice Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsukomur priporočati, kajti rabin jo že od leta 1878 in zmlraj mi je kot izbornu učinkujočo zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.

Krmin, 13. maja 1897.

Miroslav Leitner,

c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.

Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

Karel grof Strasoldo.

Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskem, Gorickem in Tolminkem po 30 stot. steklenici.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrirano društvo z omejeno zavezo, v Gorici

Gospoka ulica hšt. 7., I. nadstr.

v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 $\frac{1}{2}$ %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbo po 5 $\frac{1}{2}$ %.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje bran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563

Poštno-bran. račun št. 837.315.